

บรรณาธิการ

ช่วงฐานข้อมูลของแพทยสภา ปี 2566 ระบุว่า ประเทศไทยมีแพทย์ทั่วประเทศ 68,725 คน จำนวนนี้เมื่อนำมาเฉลี่ยกับจำนวนประชากรทั้งหมดจะพบสัดส่วนอยู่ที่ 1: 962 คน ซึ่งได้ตามเกณฑ์มาตรฐานองค์การอนามัยโลกที่กำหนดไว้ว่าจำนวนแพทย์ต่อประชากรไม่ควรต่ำกว่า 1: 1,000 คน แต่ถ้าหากนับเฉพาะแพทย์ในระบบกระทรวงสาธารณสุขที่มีอยู่จำนวน 24,649 คน จะคิดสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรได้ที่ 1: 2,000 คน หากมองในมุมนี้จึงกล่าวได้ว่า เรายังมีจำนวนแพทย์ไม่เพียงพอต่อประชากรตามเกณฑ์มาตรฐานองค์การอนามัยโลก เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างแพทย์ในระบบกระทรวงสาธารณสุขคิดเป็น 48% ขณะที่แพทย์นอกระบบคิดเป็น 52% ซึ่งมีจำนวนมากกว่า แต่พบว่ามีภาระงานเพียง 30% ขณะที่อีก 70–80% เป็นภาระงานของแพทย์ในระบบโดยนับจากจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการที่โรงพยาบาล กล่าวโดยสรุป คือ แพทย์ในระบบมีภาระงานมากแต่มีจำนวนคนน้อยกว่าแพทย์นอกระบบซึ่งมีจำนวนคนมากกว่าแต่ภาระงานน้อยกว่า จากภาระงานของแพทย์ในระบบกระทรวงสาธารณสุขที่มากกว่า รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ค่าตอบแทนต่ำ สวัสดิการไม่ดี วัฒนธรรมองค์กร และสิ่งแวดล้อมเชิงลบ จึงทำให้แพทย์บางส่วนที่อยู่ในระบบลาออกไปเป็นแพทย์นอกระบบกับคลินิกหรือโรงพยาบาลเอกชนมากขึ้นในแต่ละปี

การลาออกครั้งใหญ่ของแพทย์จบใหม่ใช้ทุนหรือแม้แต่กระทั่งแพทย์ในโรงพยาบาลรัฐ ซึ่งดูแลผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าหรือบัตรทอง กำลังจะสร้างความเหลื่อมล้ำด้านสาธารณสุขก่อตัวขึ้น โดยเฉพาะคนด้อยโอกาสอาจเข้าถึงการรักษาไม่ง่าย ในขณะที่คนมีเงินก็จะสามารถเลือกช่องทางในการรักษาที่รวดเร็วและมีคุณภาพมากกว่า นี่เป็นโจทย์ท้าทายของกระทรวงสาธารณสุข ที่จะทำอย่างไรจึงหยุดภาวะสมองไหล ไม่ให้หมอ ลาออกไปจากระบบมากกว่านี้

นพ.ศิริสุทธ์ วรามิตร

บรรณาธิการ